

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

Test 12

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „România a fost cel mai activ aliat al Uniunii Sovietice în timpul crizei ungare [din 1956]. [...] Gheorghiu-Dej [...] a vizitat Budapesta după invazia sovietică, iar în comunicatul [...] oficial și-a exprimat părerea că acțiunea sovietică «era necesară și corectă». Guvernul român s-a făcut ecoul propagandei sovietice, [...] forțelor sovietice li s-au oferit baze suplimentare pe pământ românesc, drumurile au fost lărgite, iar traficul feroviar întrerupt pentru a permite transporturile militare. Satisfacția sovietică față de rolul României în timpul lunilor octombrie și noiembrie 1956 a fost în avantajul țării, doi ani mai târziu, când Hrușciiov a hotărât să retragă trupele sovietice. [...] Poziția strategică a României, flancată de alte state membre ale Tratatului de la Varșovia, a făcut ca propunerea de retragere a trupelor să nu neliniștească Uniunea Sovietică din punct de vedere al securității, orice temeri în legătură cu România ca aliat demn de încredere fiind risipite de acțiunile acesteia din timpul revoluției ungare. Din același motiv, măsura de precauție de a menține un număr mare de trupe sovietice în Ungaria după revoluție, i-a permis lui Hrușciiov să compenseze parțial orice reducere generală de trupe sovietice în zonă.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „[...] În Piața Palatului s-a desfășurat una dintre cele mai mari manifestații ale populației Bucureștilor [în 1968]. Ea a fost, ca toate manifestațiile de acest fel, aranjată, dar numărul celor prezenți a depășit așteptările organizatorilor. Chiar N. Ceaușescu, căruia i se aducea la cunoștință minut cu minut evoluția lucrurilor din Piață, s-a speriat de acea formidabilă exprimare de voință de a apăra, nu partidul, căci mulți dintre cei prezenți nu erau membri de partid, ci țara, nu pe Ceaușescu [...] ci independența, integritatea și suveranitatea României. [...]

«Nu există nicio justificare, tuna Ceaușescu [...], nu poate fi acceptat niciun motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenției militare în treburile unui stat socialist frățesc... [...] Noi considerăm că pentru a așeza relațiile dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste pe baze cu adevărat marxist-leniniste trebuie, o dată pentru totdeauna, să se pună capăt amestecului în treburile interne ale altor state, ale altor partide. S-a spus că în Cehoslovacia există pericolul contrarevoluției; se vor găsi poate mâine unii care să spună că și aici, în această adunare, se manifestă tendințe contrarevoluționare. Răspundem tuturor: întregul popor român nu va permite nimănui să încalce teritoriul patriei noastre». Și pentru aceasta, spune Ceaușescu, am decis să constituim, chiar din această zi «gărzile patriotice înarmate [...]».

(M. Retegan, 1968 - *Din primăvară până în toamnă*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un „stat socialist” precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la liderul sovietic. **2 puncte**
3. Menționați câte un lider politic român din sursa **A**, respectiv din sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că guvernul român s-a făcut ecoul propagandei sovietice. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate în Europa de Est, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a democrației din Europa de Est, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

„Ștefan cel Mare s-a impus cu dificultate la tron [...]. Cu tenacitate, el a învins toate opozițiile [...] și și-a consolidat domnia. A mărit domeniul domnesc, a întărit Sfatul Țării, a dezvoltat orașele și a pregătit bine armata. A asigurat funcționarea și prosperitatea economiei și, mai ales, a negoțului și i-a răsplătit pe cei credincioși cu slujbe și moșii [...].

Nici în exterior nu era înconjurat de prieteni. [...] Domnul a folosit cu dibăcie rivalitatea ungaro-polonă pentru a asigura independența țării. Inițial, s-a recunoscut vasal al regelui polon și, în paralel, s-a confruntat militar cu Ungaria, a cărei oaste a învins-o, la Baia, în 1467. Nu mult după aceasta, regele Ungariei a înțeles că este mai bine să aibă un aliat în Ștefan cel Mare, iar relațiile dintre cele două țări s-au îmbunătățit. Între Moldova și Ungaria s-au încheiat tratate de alianță, ca între două țări creștine [...]. Spre finalul secolului [...], Polonia a devenit agresivă, voind să impună pe tronul Moldovei un prinț polon. Dar oastea polonă invadatoare a fost învinsă de moldoveni în 1497, la Codrii Cosminului, iar după aceasta, și între Polonia și Moldova s-a încheiat un tratat de alianță.

Mai dificile și mai complicate au fost raporturile cu Poarta [...]. Ștefan a plătit un timp tributul, dar s-a pregătit de luptă [...]. El a încheiat alianțe, a făcut planuri, a încercat să atragă de partea sa și Valahia [...]. Când totul era pregătit, domnul a refuzat plata tributului, după care sultanul a trimis contra Moldovei o armată de 120000 de oameni (din care făcea parte și oastea Țării Românești). Ștefan, cu vreo 40000 de oameni, plus câteva mii de ardeleni și de polonezi, a reușit să obțină marea victorie de la Vaslui, la 10 ianuarie 1475. După bătălie, domnul român a trimis o [scrisoare] [...] către toți monarhii creștini din Europa, prin care aducea la cunoștință biruința [...].”

(I. A. Pop, *Istoria românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lupta susținută de moldoveni împotriva polonezilor, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnul Moldovei și o măsură adoptată de acesta în plan intern, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la relațiile Moldovei cu Ungaria. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile Moldovei cu Imperiul Otoman, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia organizarea instituțională a Transilvaniei se modifică în secolele al XII-lea – al XVI-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern în secolele al XVIII-lea - XIX-lea, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în secolul al XVIII-lea;
- menționarea a două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în prima jumătate a secolului al XIX-lea și a câte unei prevederi a fiecăruia;
- prezentarea unui fapt istoric, din perioada 1857-1859, care a dus la formarea statului român modern;
- formularea unui punct de vedere referitor la consolidarea statului român în perioada 1862-1865 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 12

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Cehoslovacia, România **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *a hotărât să retragă trupele sovietice*, a menținut un număr mare de trupe sovietice în Ungaria după revoluție **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Gheorghiu-Dej, N. Ceaușescu/Ceaușescu **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
(3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: pentru a așeza relațiile dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste pe baze cu adevărat marxist-leniniste și efect: trebuie, o dată pentru totdeauna, să se pună capăt amestecului în treburile interne ale altor state, ale altor partide etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două practici politice totalitare utilizate în Europa de Est, în afara celor la care se referă sursele date **(1px2=2p)**
Exemple: cenzura, adoptarea Constituției din 1948/1952/1965 **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei practici politice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practică politică **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a democrației din Europa de Est, în a doua jumătate a secolului al XX-lea
Exemplu: respectă drepturile și libertățile cetățenești **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Codrii Cosminului **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XV-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Ștefan cel Mare
3 puncte pentru menționarea oricărei măsuri adoptate de acesta în plan intern
Exemplu: *a mărit domeniul domnesc etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la relațiile Moldovei cu Ungaria **(3px2=6p)**
Exemple: *s-a confruntat militar cu Ungaria, între Moldova și Ungaria s-au încheiat tratate de alianță etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la relațiile Moldovei cu Imperiul Otoman
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemplu: Relațiile dintre Moldova și Imperiul Otoman se caracterizează prin acțiuni militare. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *sultanul a trimis contra Moldovei o armată de*

120000 de oameni (din care făcea parte și oastea Țării Românești) și Ștefan, cu vreo 40000 de oameni, plus câteva mii de ardeleni și de polonezi, a reușit să obțină marea victorie de la Vaslui, la 10 ianuarie 1475 etc. **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** organizarea principatului în 1541 etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în secolul al XVIII-lea (**de exemplu:** memoriul boierilor români din 1791 etc.)
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în prima jumătate a secolului al XIX-lea (**de exemplu:** Constituția Cărvunarilor din 1822, Proclamația de la Islaz (1848) etc.) **(3px2=6p)**
câte 3 puncte pentru menționarea oricărei prevederi a fiecăruia (**de exemplu:** drepturi și libertăți cetățenești, emanciparea și împrumutarea țăranilor prin despăgubire etc.) **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric, din perioada 1857-1859, care a dus la formarea statului român modern (**de exemplu:** dubla alegere a lui Al. I. Cuza etc.)
3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la consolidarea statului român în perioada 1862-1865 (**de exemplu:** Consolidarea statului român realizată în perioada 1862-1865 s-a realizat prin măsuri care au contribuit la modernizarea societății. etc.)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**